

## Nehemjáš

Milé sestry a milí bratři, vítám Vás na dnešní biblické hodině a dovolil bych si začít malým kvízem. Zkuste uhodnout, kdo je autorem tohoto výroku: *Řekli mi: "Ti zbylí, kteří zůstali tam v té krajině a nebyli zajati, jsou vystaveni veliké zlobě a potupě. Jeruzalémské hradby jsou pobořeny a brány zničeny ohněm."* (1,3)

(diskuze)

Ano, správně, autorem je Nehemjáš a právě na několik věcí z této knihy, která nese jeho jméno, se dnes podíváme. Ale než se do toho dáme, tak pojďme chválit našeho Boha zpěvem písně 6 a pak bych poprosil Martina, aby se modlil za průběh dnešního setkání.

Co se vám vybaví, když se řekne jméno Nehemjáš?

(diskuze)

### Nehemjáš

Děkuji všem za vaše postřehy. Kniha Nehemjáš je jedna z knih Starého zákona a jak již jsme zde slyšeli, je mnoho věcí, které nás zaujaly a které jsme si zapamatovali. Velmi často bývá Nehemjáš brán za vzor toho, kdo zvládl zorganizovat velké dílo, ale o tom, jak vést skupinu lidí, ale dnes přemýšlet moc nebudeme. Podíváme se jen na pár střípků z jeho života a z života Izraele a zkusme přemýšlet, co se z toho můžeme naučit pro naše životy.

Nejprve se podívejme na to, **kdo to byl Nehemjáš a jak to přišlo že byl tam, kde byl**  
*1,1-3.11 Příběhy Nehemjáše, syna Chakaljášova. V měsíci kislevu dvacátého roku, když jsem byl na hradě v Šúšanu,2 přišel Chananí, jeden z mých bratrů, s muži z Judska. Zeptal jsem se jich na Judejce, na ty zbylé, kteří ušli zajetí, a na Jeruzalém. 3 Řekli mi: "Ti zbylí, kteří zůstali tam v té krajině a nebyly zajati, jsou vystaveni veliké zlobě a potupě. Jeruzalémské hradby jsou pobořeny a brány zničeny ohněm." ... 11 ... Byl jsem totiž královským číšníkem. 2,1 V měsíci nisanu dvacátého roku Artaxerxova kralování, když před králem bylo víno, vzal jsem víno a podal je králi. ...*

- Nehemjáš je Izraelita, který je ve vyhnanství v Bybylónské říši, kde slouží jako číšník
  - král mu důvěřoval
- za vlády Artaxerxe (464-426 př. Kr.)
- Izraelité byli ve vyhnanství, Jeruzalém byl zpustošený
  - proč?
    - Izrael opustil Hospodina a přišel trest předpovězený proroky – porážka Babylóňany
      - 605 – první vlna exilu za Nabúkadnesara, králem Izraele Sidkijáš, který se vzbouřil
      - 586 – dobyt Jeruzalém, Sidkijáš oslepen a odvečen do Babylóna
  - proroctví Jeremjáše, že se mají rozmnožit v cizí zemi, neboť to bude trvat 70 let než se navrátí zpět
- 538 – díky Kýrovi, který dobyl Babylón, se první Židé vracejí do Jeruzaléma
- 520 – Ageus a Zacharjáš povzbuzují lid
- 458 – Ezdráš přichází do Jeruzaléma
- 445 – Nehemjáš přichází do Jeruzaléma a obnovuje hradby

Již jsme slyšeli, že Nehemjáš se doslechl o situaci svého lidu a podívejme se na to jak reagoval:  
*„Nehemjáš 1:4 Když jsem slyšel ta slova, usedl jsem a plakal. Truchlil jsem několik dní, postil jsem se před Bohem nebes a modlil se k němu. 5 Říkal jsem: "Ach, Hospodine, Bože nebes, Bože veliký a hrozný, který zachovááš smlouvu a jsi milosrdný k těm, kdo tě milují a zachovávají tvá přikázání.*

6 Kéž je tvé ucho ochotné slyšet a oči tvé pohotové vidět, abys vyslyšel modlitbu svého služebníka, kterou se před tebou modlím ustavičně dnem i nocí za syny Izraele, tvoje služebníky. Vyznávám hříchy synů izraelských, kterých jsme se proti tobě dopustili; hřešili jsme i já a dům mého otce. 7 Počínali jsme si vůči tobě hanebně, nezachovávali jsme přikázání, řády a práva, které jsi vydal svému služebníku Mojžíšovi. 8 Rozpomeň se prosím na slovo, které jsi přikázal svému služebníku Mojžíšovi: »Zpronevěříte-li se, já sám vás rozptýlím mezi národy. 9 Když se však obrátíte ke mně a budete má přikázání zachovávat a podle nich jednat, pak i kdyby někteří z vás byly zahrnání až na okraj světa, i odtamtud je shromáždím a přivedu na místo, které jsem vyvolil, aby tam přebývalo mé jméno.« 10 Vždyť to jsou tvoji služebníci, tvůj lid, který jsi vykoupil svou velikou mocí a silnou rukou.“ 11 Ach Panovníku, kéž je tvé ucho ochotné vyslyšet modlitbu tvého služebníka i modlitbu tvých služebníků, kteří usilují žít v bázni tvého jména. A dopřej dnes zdaru svému služebníku a dej mu najít u onoho muže slitování.“

Když Nehemjáš slyšel o tom, že Jeruzalém je v troskách, začal se modlit, plakat, truchlit a postit se. Nehejmáš vyznával hříchy své a svého národa, připomínal Boží sliby a prosil o zdar svého díla. Kromě modliteb se rozhodl konat a vyhlížel příležitost, kdy by mohl požádat krále o to, aby ho pustil do Jeruzaléma a dovolil mu vystavět městské hradby:

*Nehemjáš 2:1 V měsíci nisanu dvacátého roku Artaxerxova kralování, když před králem bylo víno, vzal jsem víno a podal je králi. Nikdy jsem před ním nebyval ztrápený. 2 Tu mi král řekl: "Proč vypadáš tak ztrápeně? Vždyť nejsi nemocný! Bezpochyby se něčím trápíš." Velmi jsem se ulekl 3 a řekl jsem králi: "Ať žije král na věky! Jak bych neměl vypadat ztrápeně, když město, kde jsou hroby mých otců, leží v troskách a jeho brány jsou zničeny ohněm!" 4 Král mi na to řekl: "Co si tedy přeješ?" Pomodlil jsem se k Bohu nebes 5 a odpověděl jsem králi: "Jestliže to král uzná za vhodné a jestliže tvůj služebník došel tvého zalíbení, propust' mě do Judska, kde jsou hroby mých otců, bych město znovu vystavěl." 6 Král, vedle něhož seděla královna, se mě zeptal: "Jak dlouho potrvá tvá cesta a kdy se vrátíš?" Králi se zalíbilo mě propustit, jakmile jsem udal určitý čas. 7 Řekl jsem králi: "Jestliže to král uzná za vhodné, nechť jsou mi dány doporučující listy pro místodržitele v Zaeufratí, aby mi poskytli doprovod, dokud nepřijdu do Judska, 8 a také list pro správce královských obor Asafa, aby mi dodal dříví na trámy k branám hradu při domě Božím, na městské hradby i na dům, k němuž se mám vydat." Král mi je dal, neboť dobrotivá ruka mého Boha byla nade mnou.*

Protože byl Bůh s Nehemjášem, tak ho král propustil, aby mohl vyrazit do Jeruzaléma a dokonce mu dal k dispozici doporučující listy, aby získal stavební materiál.

Nehemjáš se tedy modlil od měsíce kislevu do měsíce nisanu, což jsou cca 4 měsíce a pak využil příležitost, která se naskytla. Zde můžeme přemýšlet o nás samotných, zda umíme vytrvat v modlitbách a zda očekáváme, že Bůh odpoví? A dokážeme rozpoznat, že Bůh modlitbu vyslyšel a připravil příležitost, kterou můžeme využít? A využijeme ji?

Také si můžeme všimnout, že Nehemjášovi nebylo jedno co je s jeho lidem, co je s Jeruzalémem. A zároveň že věřil, že Bůh může změnit situaci Izraele. Co my? Zajímáme se o druhé a věříme, že Bůh může zasáhnout a změnit situaci? Když vidíme rozpadající se vztahy lidí kolem nás, modlíme se za ně s vírou, že i oni mohou poznat Boha a najít tak sílu k usmíření? Modlíme se za lidi, kteří jsou z našeho národa, z našeho města, ale kteří nám nejsou třeba moc blízcí?

Chci se zeptat, zda někdo máte nějaké svědectví o tom, že jste se modlili za nějakou zdánlivě beznadějnou situaci a že jste zažili, že Bůh tu situaci změnil?

Nehemjáš tedy získal od krále nejen povolení aby vyrazil do Jeruzaléma a znovu vystavěl jeho hradby, ale i další podporu. Ovšem Nehejmáš věděl, že potřebuje získat podporu izraelského lidu, protože samozřejmě nemohl hradby vystavět sám. Poté, co se dostal do Jeruzaléma a obhlédl situaci, seznámil Izraelce s vizí, kterou mu Bůh dal:

*Nehemjáš 2:17 Ted' jsem jim řekl: "Sami vidíte, jak zle jsme postiženi. Jeruzalém je v troskách, jeho brány jsou zničeny ohněm. Pojdte a stavějme jeruzalémské hradby. A nebudeme nadále v potupě."*

18 Sdělil jsem jim, jak dobrotivá ruka mého Boha byla nade mnou, také i slova, jež mi řekl král. Odpověděli: "Nuže, dejme se do stavby!" I vzchopili se k dobrému dílu.

Nehemjáš sdílel svou zkušenost s Bohem a získal Izraelský lid pro toto dílo. Když zažijeme Boží působení my, dokážeme se o tuto zkušenost podělit s druhými tak, abychom je povzbudili k Božímu dílu?

Kdybychom četli dále, tak bychom se dočetli o tom, že za 52 dní se podařilo obnovit hradby Jeruzaléma, přestože Nehemjáš i lid čelili různým protivenstvím.

Když jsem si četl tuto knihu, tak jsem přemýšlel, proč to Nehemjáš dělal, co bylo za tím? Věřím, že Nehemjášovi nešlo primárně ani o samotné obnovení hradeb, ani o to, aby se stal známý jako výborný stavbyvedoucí, ale že šlo o víc. Že mu šlo o Boží slávu, o Boží království a že za vším byl jeho vztah s Bohem. Už jsme viděli jeho reakci na zprávu o stavu Jeruzaléma, byl to pláč, modlitba a půst a následný čin víry. Jak jsem již zmínil, Izraelité čelili protivenstvím a podívejme se, jak na ně Nehemjáš reagoval:

*Nehemjáš 4:1 Jakmile uslyšeli Sanbalat a Tóbijáš, Arabové, Amónci a Ašdódané, že obnova jeruzalémských hradeb pokračuje, že se trhlíny opět uzavírají, velmi vzplanuli. 2 Vzájemně se smluvili, že vytáhnou proti Jeruzalému do boje a že v něm vyvolají zmatek. 3 **Modlili jsme se ke svému Bohu a stavěli proti nim na obranu stráže ve dne v noci.***

Když se objevilo nebezpečí, Nehemjáš se modlí a zároveň staví obranu.

O podobné reakci čteme v 6. kapitole

*Nehemjáš 6:1 Když se doneslo Sanbalatovi, Tóbijášovi, Gešemovi Arabskému a ostatním našim nepřátelům, že jsem dostavěl hradby, takže v nich nezbylo trhlíny - ovšem do té doby jsem ještě nevsadil vrata do bran -, 2 poslal ke mně Sanbalat a Gešem se vzkazem: "Přijď, sejdem se spolu v některé vsi na pláni Ónu." Zamýšleli však provést mi něco zlého. 3 Poslal jsem k nim tedy posly se vzkazem: "Dělám veliké dílo, proto nemohu odejít. Mělo by se to dílo snad přerušit tím, že bych je opustil a sestoupil k vám?" 4 Stejný vzkaz mi poslali čtyřikrát a já jsem jim pokaždé stejně odpověděl. 5 Stejným způsobem poslal ke mně Sanbalat po páté svého služebníka, a to s otevřeným dopisem. 6 Bylo v něm napsáno: "Proslýchá se mezi pohany, i Gašmu to říká, že ty a Judejci pomýšlíte na vzpouru, že proto stavíš hradby, a ty sám prý se chceš stát jejich králem. 7 Také jsi prý ustanovil proroky, aby o tobě v Jeruzalémě provolávali: »To je král judský.« Tato slova se jistě donesou ke králi. Proto přijď, poradíme se spolu." 8 Odpověděl jsem mu: "Nic z toho, co říkáš, se nestalo. Ty sám sis to vymyslel." 9 Ti všichni nás chtěli zastrašit. Říkali si: "Upustí od díla a ono se neuskuteční." **"Proto nyní, Bože, posilni mé ruce!"***

Když se objevily další komplikace, Nehemjáš se modlí o sílu.

Takže Nehemjášovou reakcí na různé situace je modlitba po níž následuje čin. Jak reagujeme na nečekané situace, na těžkosti nebo nepřátelství my? Spoléháním se na Boha, modlitbou víry, po níž následuje čin? Vlastním úsilím? Nebo modlitbou, která však nevede k žádnému činu?

Řekl jsem, že Nehemjášovi šlo o Boží slávu a o Boží věci. Můžeme to vidět mimojiné v těchto situacích:

- výzva k budování hradeb  
2, 17 *Ted' jsem jim řekl: "Sami vidíte, jak zle jsme postiženi. Jeruzalém je v troskách, jeho brány jsou zničeny ohněm. Pojďte a stavějme jeruzalémské hradby. **A nebudeme nadále v potupě.**"*
  - potupa Božího lidu je potupou Boha samého

- reakce na nepravost Izraele  
*Nehemjáš 5:9 Pokračoval jsem: "Co děláte, není dobré. **Což nemáte žít v bázni před naším Bohem** a uvarovat se pohanění ze strany pohanů, našich nepřátel?"*
  - snaha prosazovat Boží řády
- komu svěřil důležité věci  
*Nehemjáš 7:2 Pak jsem dal ohledně Jeruzaléma příkaz svému bratru Chananímu a správci hradu Chananjášovi, **který byl mužem věrnějším a bohabojnějším než mnozí jiní.** 3 Řekl jsem jim: "Jeruzalémské brány nesmějí být otvírány dříve, než slunce začne hřát; a když strážci uzavřou vrata, vy zajistíte závory. Stráže budou stavěny z obyvatelů Jeruzaléma, každý bude mít své stanoviště naproti svému domu."*
  - muži věrnému a bohabojnému
- obnovení bohoslužby  
*Nehemjáš 8:1 Všechn lid se shromáždil jednomyslně na prostranství před Vodní branou a vyzvali znalce Zákona Ezdráše, aby přinesl knihu Mojžíšova zákona, který vydal Hospodin Izraeli. 2 Kněz Ezdráš tedy přinesl Zákon před shromáždění mužů i žen, všech, kteří byli schopni rozumět, aby jej slyšeli, prvního dne měsíce sedmého. 3 Četl z něho na prostranství před Vodní branou od svítání až do poledne mužům i ženám, těm, kteří byli schopni rozumět. Všechn lid pozorně naslouchal slovům z knihy Zákona. 4 Znalec zákona Ezdráš stál na dřevěném lešení, které k tomu účelu zhotovili; po pravici vedle něho stál Matitjáš, Šema, Anajáš, Úrijáš, Chilkijáš a Maasejáš, po levici pak Pedajáš, Míšael, Malkijáš, Chašum, Chašbadána, Zekarjáš a Mešulám. 5 I otevřel Ezdráš knihu před zraky všeho lidu, stál totiž výše než ostatní lid. Když ji otevřel, všechn lid povstal. 6 Ezdráš dobrořečil Hospodinu, Bohu velikému, a všechn lid odpověděl s pozdviženýma rukama: "Amen, amen." Padli na kolena a klaněli se Hospodinu tváří až k zemi. 7 Nato Jéšua, Baní, Šerebjáš, Jamín, Akúb, Šabetaj, Hódijáš, Maasejáš, Kelíta, Azarjáš, Józabad, Chanan a Pelajáš, levité, vysvětlovali lidu Zákon, zatímco lid stál na svém místě. 8 Četli z knihy Božího zákona po oddílech a vykládali smysl, aby lid rozuměl tomu, co četli.*

Nehemjášovi nešlo tedy jen o obnovu města, ale o duchovní obnovu Izraele, o návrat k Bohu, o obnovu smlouvy s Bohem.

Co my? Jde nám o Boží království nebo o věci nás samotných? Usilujeme o vlastní duchovní obnovu a o obnovu druhých lidí?

Už jsem řekl, že se Nehemjášovi s Izraelci podařilo s Boží pomocí obnovit za 52 dní hradby. Takže obnova hradeb se podařila, co ale ta obnova duchovní?

Ježíš řekl, že strom se pozná po ovoci a každé ovoce vyžaduje nějaký čas k tomu, aby dozrálo. Po dostavění hradeb, po obnovení bohoslužby a obnovení smlouvy s Bohem Nehemjáš odcestoval zpět ke králi. V poslední kapitole píše o tom, co se událo, když se po nějaké době navrátil:

*Nehemjáš 13:6 Když se to vše stalo, nebyl jsem v Jeruzalémě. V třicátém druhém roce vlády babylónského krále Artaxerxa jsem se totiž odebral ke králi. Po nějaké době jsem si vyžádal od krále propuštění. 7 Jak jsem přišel do Jeruzaléma, hned jsem porozuměl, jakého zla se dopustil Eljašib kvůli Tóbijášovi tím, že pro něho uvolnil komoru v nádvořích Božího domu. 8 Velice mě to pohoršilo. Dal jsem všechny věci Tóbijášova domu vyházet z komory ven. 9 Rozkázal jsem, aby komory vyčistily, a znovu jsem do nich dal věci Božího domu, obětní dary a kadidlo. 10 Dozvěděl jsem se také, že levitům nebyly dávány částky, takže se všichni rozprchli ke svým polím, levité i zpěváci konající službu. 11 Měl jsem o to spor s představenstvem a ptal jsem se: "Proč je Boží dům opuštěn?" Shromáždil jsem levity a dosadil je na jejich místa. 12 A všechn Juda přinášel do skladů desátky z obilí, moštu a čerstvého oleje. 13 Za skladníky jsem určil kněze Šelemjáše, znalce Zákona Sádoka a z levitů Pedajáše; jim k ruce byl Chanan, syn Zakúra, syna Matanjášova; ti byli pokládáni za spolehlivé a měli za úkol vydávat příděly svým bratřím. –*

Nehemjáš viděl, že mnoho věcí se vrátilo do starých kolejí a musel znovu bojovat o to, aby se Izrael navrátil na Boží cesty.

Toto může být varováním i pro nás. Nestačí jeden mocný Boží čin, jedno úžasné shromáždění, ale potřebujeme den za dnem zůstat blízko Bohu. Apoštol Pavel píše v listu Římanům 12,2: „*A nepřizpůsobujte se tomuto věku, nýbrž proměňujte se obnovou své mysli, abyste mohli rozpoznat, co je vůle Boží, co je dobré, Bohu milé a dokonalé.*“

Věřím, že se v tomto můžeme mnohé naučit od Nehemjáše:

- když nás potkají těžkosti nebo nečekané věci, modleme se a hledejme co Bůh chce, abychom udělali
- když se modlíme, důvěřujme Bohu, že má moc věci změnit i to, co se zdá nemožné
- usilujme o stálou blízkost Bohu, o neustálou duchovní obnovu svou i lidí okolo nás

Bojujme tedy každodenní boj víry a zároveň si budme vědomi toho, že když na naší cestě s Bohem upadneme, tak platí slovo z 1J 2,1 „... *však zhřeší-li kdo, máme u Otce přímluvce, Ježíše Krista spravedlivého.* <sup>2</sup>*On je smírnou obětí za naše hříchy, a nejenom za naše, ale za hříchy celého světa.*“ Amen